

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 40. — ŠTEV. 40.

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 17, 1926. — SREDA, 17. FEBRUARJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

ZBOROVANJE PREMOGARJEV V SCRANTON, PENNA.

Premogari so se zbrali v Scrantonu, da odobre pogodbo, ki je bila sklenjena v petek. — Iz poročil, ki so dospela iz antracitnega okraja, je razvidno da bo dogovor skoro soglasno odobren. — Lewis bo pojasnil porobnosti. — Nesreča v premogovniku.

SCRANTON, Pa., 16. februarja. — Med delegati tri-okrajne konvencije, ki se je zbrala danes tukaj, splošno prevladuje mnenje, da bo odobren poskusni dogovor, ki ga je sklenil skupni mezdni podkomitej delodajalcev in premogarjev.

Nekaj opozicije je pričakovati od članov različnih krajevnih unij v treh antracitnih okrajih, a število tozadevnih delegatov je tako malenkostno, da ne bo prišel njih protest v poštev.

John L. Lewis, predsednik United Mine Workers ter drugi mednarodni uradniki in okrajni uradniki so dospeli včeraj zvečer semkaj. Mr. Lewis bo obrazložil različne točke novega dogovora ter odgovoril na vsa vprašanja, ki mu jih bodo stavili na konvenciji.

Premogari, ki so zapustili okraj ter si poiskali dela v drugih industrijskih središčih, so se že pričeli vračati. Več vlakov Lackawanna železnice je imelo več posebnih kar, v katerih so se vozili vračajoči se premogari.

Premogari so židane volje ter pričakujejo, da bodo pričeli delati še pred koncem tedna. Premogovne kompanije si na vse mogoče načine prizadevajo, da spravijo premogovnike v red ter so najeve v ta namen posebne oddelke delavcev.

HARRISBURG, Pa., 16. februarja. — Konečni sestanek skupne konference antracitnih premogarjev in delodajalcev se bo vršil v sredo v Scrantonu.

Andrew Mattey, predsednik okraja št. 7 United Mine Workers, je izjavil danes, da so zavrnilo prošnje premogovnih kompanij v Lehigh Valley premogovnih poljih, da smejo razstreliti antracit, predno bo novi mezdni dogovor formalno odobren. Za enkrat so dovoljena le potrebna popravila.

Mr. Mattey je rekel, da bo po podpisaniu kontrakta predložil veliko število pritožb spravnemu svetu.

HARRISBURG, Pa., 16. februarja. — Governor Pinchot je včeraj objavil, da ne more sprejeti povabila United Mine Workers, da govori na tri-okrajni konvenciji v Scrantonu radi kritičnega položaja v generalni skupščini, v kateri bodo razpravljali o administracijskih prohibicijskih odredbah. Povabilo so podpisali mednarodni uradniki ter trije okrajni predsedniki.

SHAMOKIN, Pa., 13. februarja. — Chris J. Golden, okrajni predsednik United Mine Workers, je izjavil pred odhodom v Scranton, da je bila po njegovem mnenju to največja zmaga, kar jih je kedaj izvojevala United Mine Workers glede principa kolektivnega barantanja proti arbitraciji.

— Stavka je zdrobila vse rekorde glede svoje dolžine, ne da bi bilo opaziti v vrstah stavkarjev kak razkol, — je rekel. — Ko bo kontrakt konečno sklenjen, bo pomenjal, z denarnega stališča, največji kontrakt, kar jih je kedaj podpisala kaka delavska organizacija v zgodovini Združenih držav.

BELLEFAIRE, O., 16. februarja. — En premogar je bil ubit in devetnajst nadaljnjih je bilo ranjenih v Powhatan rovu, šestnajst milj južno od tega mesta. Šesto nadaljnjih mož v rovu se je rešilo, ne da bi bili poškodovani.

Rešeni so prišli na varno skozi glavni značni shaft, ki se nahaja tristo čevljev od mesta, kjer se je završila eksplozija.

Eksplozija se je završila malo pred osmo uro včeraj zjutraj ter je uničila notranjost glavnega tunela. Premogari so zbežali skozi glavni vhod. C. Percival, upravitelj rova, je rekel, da bo rov še danes zopet obratoval. Čudna usoda je hotela, da je na smrt ponesrečeni premogar utonil. Raz-

NOV AMERIŠKI REKORD

Gornja slika nam kaže slavnega ameriškega letalca Johna Macreardija, ki se je pred kratkim dvignil 35.900 čevljev visoko ter s tem dosegel nov ameriški rekord. Spodaj je njegov zrakoplov. Letalec je izjavil, da je kazal toplomer 35.000 čevljev nad zemljo 80 stopinj pod ničlo.

Dvojna morala glede priseljevanja.

Združene države so se v zadevi Mrs. Cathcart blamirale pred svetom, — izjavljajo ženske. — Lord Craven, njen ljubček, se jezi na svojo prejšnjo ljubezen.

MONTREAL, Canada, 16. febr. Lord Craven, ki je nenadno izginil, kakor hitro je izvedel, da ga hoče prijeti vlada Združenih držav na temelju obdolžbe moralne propalosti, je izjavil včeraj tukaj, da mu ne morejo ameriške oblasti ničesar v splošnem pa ni hotel nič potrditi, niti zanikati obdolžitve, katere je dvignila proti njemu na Ellis Islandu zadržana grofica Cathcart v zvezi z njegovimi ljubezenskimi eskapadami. — Grofica Cathcart, — je izjavil, — je prišla v Združene države le v namenu, da objavi svojo igro "Ashes" ter da obenem duška svojem ogorčenju proti njemu.

WASHINGTON, D. C., 16. febr. Za zaklenjenimi durmi so razpravljali včeraj pred delavskim tajnikom Davisom o zadevi grofice Vere Cathcart, da določijo, če naj se vzdreži ali prekliče odločitev priseljenškega komisarja. Kakor znano, očitajo grofici moralno propalost na temelju njenega lastnega priznanja, da se zbežala leta 1920 z lordom Craven v Južno Afriko, vsled česar jo je njen mož v Angliji tožil radi zakonolomstva.

Različne ženske v New Yorku se povsem odločno zavzemajo za grofico. Tako je naprimer izjavila Miss Helen Todd, prejšnja inspektorica tvorine, da je interniranje grofice sramota za narod Komitej desetih newyorških žensk je izjavil včeraj, da se bo napolnil še danes na Ellis Islandu, da izreče grofici svoje simpatije. Ta komitej namerava tudi razpravljati s komisarjem Curranom o zadevi. Te ženske so označile postopanje proti grofici "križanje Združenih držav pred očmi celega sveta na križu hinavščine". Do-

strelba ga je vrgla v zrak, nakar je padel z obrazom navzdol v mlakužo vode. Rov, ki je bil zaprt od petka, je bil danes zjutraj zopet odprt. Vzrok eksplozije, ko ponavadi v takih slučajih, ni znan. Razstrelba je strela hiše v bližini in plameni so segali sto čevljev višje kot je tipple rova.

Milijon nepostavno priseljenskih tujcev.

Značilno pismo povzročitelja kvotnih določb. V blaznicah je vsepolno inozemcev, katerih pa ni mogoče deportirati.

Poslanec Albert Johnson, ki si je največ prizadeval da je bila sprejeta nova oblika priseljenške postave, je ugotovil, da se nahaja sedaj v Združenih državah najmanj en milijon oseb, ki so dospelje y to deželo nepostavim potom. Vse te bi bilo treba deportirati, toda deportacije se le polagoma vrše. Priseljenška oblast je zaostala v tem za najmanj petdeset odstotkov.

Načelnik newyorške državne bolniške komisije je ugotovil da se nahaja v blaznicah države New York 40,000 slaboumnih. Med temi je 25 odstotkov inozemcev, katerih pa ni mogoče deportirati, ker se nahajajo v tej deželi že malo več kot pet let.

Po mnenju Johnsona bi bilo treba priseljenško službo temeljito preurediti, da bi bila kos težavnim in obširnim nalogi.

Velik požar v Daytonu.

DAYTON, O., 16. febr. — V trgovskem delu tukajšnjega mesta je povzročil včeraj popoldne požar \$600,000 škode.

Umrla ženo in sebe.

SCHENECTADY, N. Y., 16. februarja. — Trupla Anthony Kazde in njegove žene so našli včeraj v garaži matere Kazde. Zadavil je svojo ženo ter se nato obesil. Družinski spori so bili baje vzrok umora in samomora.

stavile so, da nima vlada Združenih držav nikake pravice vtikati se v privatne zadeve inozemcev, ki pridejo semkaj na obisk.

REV. ALOJZIJ BLAZNIK

UMRL

Danes zjutraj je umrl v Nyaek, N. Y., Rev. Alojzij Blaznik, župnik slovaške fare v Hawerstraw. Rojen je bil v Ljubljani ter prišel kot mlad dijak v Ameriko, kjer je dovršil semenišče v St. Paul, Minn. V najlepši starosti ga je porala pljučnica. Pokojnik je bil zlata duša, uzor duhovnika in poštenjaka. Kot pravi duhovnik se ni nikdar mešal v politične zadeve. Živel je izključno le za svoje tri sestre in za svoje farane, katerim je njegova smrt nepreboljiv udarec. Pogrešali ga bodo tudi reveži in siromaki, s katerimi je bil vedno voljan deliti svoj zadnji grizljaj. Naj počiva v miru! Njegovim sestram izrekamo svoje iskreno sožalje.

Boj za članstvo v svetu Lige narodov.

Intrige in proti-intrige za sedeže v svetu Lige narodov so na dnevnem redu. — Španska naj bo predstaviteljica južno-ameriških držav.

LONDON, Anglija, 16. febr. — V listu "Observer" je bil objavljen daljši članek, iz katerega je razvidno stališče angleške vlade napram predlogu, da naj dobe istozasno z Nemčijo sedeže v svetu Lige narodov tudi Poljska, Španska in Brazilija. List pravi, da je to stremljenje Francije, ki želi na ta način dati protiutež vplivu Nemčije v Ligi. Stališče Anglije bo določeno, ko bo prišel čas, da se izvede obljuba, dane Nemčiji glede njenega statusa kot polnovredne evropske velisile.

Anglija upa, da bo lahko zavrnila vse nadaljne prošnje za trajne sedeže in sicer iz ustavnih razlogov. Pomnožitev sedežev v svetu Lige narodov je mogoča le na temelju večinskega sklepa zborovanja Lige narodov, ki se bo vršilo šele v jeseni. Za marec določeno zborovanje je bilo sklicano v posebnem namenu, da sklepajo o pripustu Nemčije. Po angleškem mnenju ne more to zborovanje razmahljati o nadaljnjih aplikacijah.

"Observer" izjavlja, da bo angleški vladi nemogoče še nadalje molčati, če se bo nadaljevalo s poskusi, da se vzame v pretres tudi zahteva Španske in Poljske.

PARIZ, Francija, 16. febr. — V zunanjem uradu izjavljajo, da hoče Francija pridobiti Poljski in Španski stalni sedež v svetu Lige narodov, kakor hitro bi bila pripuščena Nemčiji.

BERLIN, Nemčija, 16. febr. — "Berliner Tageblatt" trdi, da so ponudili Španci krogi zanikali poročila, da bo napravila Španska svoje privoljenje za vstop Nemčije v svet Lige narodov odvisnim od pogoja, da dobi Španska iste pravice.

Španska vlada pa je opozorila na dejstvo, da so Španci že več let obljubljali sedež "ob prvi ugodni priliki". Španska pričakuje, da ne bo dvignila Nemčija kakih ugovorov, ko bo prišel čas, "da bo postala Španska predstaviteljica južno-ameriških držav".

Odvoz snega v New Yorku.

Odvažanje snega v mestu New Yorku je stalo dosedaj davkoplačevalce šest milijonov dolarjev, a ta svota se bo najbrž povečala na osem ali celo deset milijonov.

NOVI NEMIRI V SIRIJI

Pleme Vahabiov se je pridružilo sirskim Beduinom v boju proti Francozom. — Nastop deset tisoč bojnikov je uničil upanja visokega komisarja, senatorja Jouvenela, ki se mudi v Angori na mirovni misiji.

KAJIRA, Egipt, 16. februarja. — Diplomatična poročila, ki so dospela včeraj zvečer iz Sirije, javljajo, da je deset tisoč sovražnih Vahabitov prekorčilo puščavo Transjordanije in da soje sedaj na meji ozemlja Džabel Druzov, s katerimi se hočejo združiti v boju proti Francozom.

Henri de Jouvenel, francoski visoki komisar v Siriji, ki se je mudil trenutno v Angori ter skušal pregovoriti Turke, naj odtegnejo svojo pomoč vstajem v Siriji, je zopet odpotoval v Sirijo. Njegova upanja, da bo mogoče uveljaviti nekake "lo-carnske pogodbe" med različnimi plemeni v Siriji, so se popolnoma ržjalovila.

Francoski avijatikci obstreljujejo vasi nedaleč od Damaska, in če ni pretirana vest, ki je došla iz Pariza, bo to oster boj za posest Damaska, ki je konečni cilj fanatičnih Druzov ter njih novih zaveznikov. Ta vahabitska plemena so ista, ki so pod svojim Sultanom zavojevala sveta mesta Arabije ter odstavila vladarsko družino kralja Huseina.

Novica je dospela na predvečer sestanka mandatne komisije Lige narodov v Rimu, koje namen je revidirati administracijo različnih mandatnih ozemlje. Sirija je pri tem seveda glavno vprašanje. Francoski delegat je dobil navodila, naj predloži troje poročil. Prvo poročilo je sestavil general Sarrail, ki je dal obstreljevati Damask, drugo poročilo njegov naslednik general Duport in tretje sedanji visoki komisar, senator de Jouvenel.

Poročilo visokega komisarja se tiče njegovih naporov, da spravi skupaj različne narodnosti v Siriji v namenu, da sklenejo pogodbo, katera bi odpravila vmešavanje Francije v notranje zadeve Sirije.

Na temelju stavljenih pogojev so Francozi pripravljeni umakniti pretežni del svojih vojaških sil ter pustiti v deželi le majhen oddelek orožnikov, ki naj bi izuril domače čete. Turška agitacija med Druzi je imela za posledico, da je visoki komisar odpotoval v Angoro, a sedaj se vrača v Sirijo in vsi njegovi mirovni načrti so se najbrž izjalovili vsled nepričakovane invazije Vahabiov.

Priziv morilca Champmana je bil zavrjen.

Zvezno okrožno prizivno sodišče je zavrnilo včeraj Habeas Corpus prošnjo Gerald Chapmana, naj se ga zopet pošlje nazaj v zvezno jetnišnico v Atlanti.

Chapmana je izjavil, da bo spravljal zadevo pred najvišje sodišče Združenih držav. Sodišče je izjavilo, da ima le zvezna vlada pravico dvigniti ugovor proti izpremenitvi kazni, pač pa je zahtevalo, naj država Connecticut izvede smrtno obsodbo, izrečeno nad Frederic Groehl, zagovornik Chapmanom.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.70 2000 Din. — \$37.20 5000 Din. — \$92.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.10 500 lir \$21.75

300 lir \$13.35 1000 lir \$42.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati nazadnje cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BREZJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4897

Horthy in Karl Habsburški.

Zadni zasebni tajnik bivšega avstrijskega cesarja Karla Habsburškega baron pl. Werkmann, je nedavno izdal knjigo: 'Iz zapuščine cesarja Karla'. Knjiga podaja avtentično poročilo o dogodkih glede ponesrečenega Karlovega prihoda na Ogrsko o veliki noči leta 1921. Resničnost navede — napisalnih po narekovanju Karla samega — potrjuje pismo bivše cesarice Zite, ki je natisnjeno na čelu knjige. Knjiga drugače ni zanimiva, razen po tem, kako sta se v tisti, za Karla usodni noči, pučila za oblast "kronani kralj in najvišji gospod" in njegov "državni upravitelj". Najsi Karl ne igra posebno junaško svoje vloge, stoji vendar moralno človeku neprimerno bližje nego Horthy, ki je izdal svojega gospoda, čim je videl, da je brez moči odnosno je hotel v najtežjem položaju izsiliti od njega zase časti in gnotne koristi.

Ganljivo je, kako je dobroščni Karel trdno računal na zvestobo svojega podadmirala Nikolaja pl. Horthyja, kateremu je bil dejansko, dokler je imel oblast v rokah, naklanjal odlikovanje za odlikovanje. Ni manj trdno ni računal na zvestobo in ljubezen ostalih madžarskih voditeljev in naroda samega; pričakoval je, da ga bodo sprejeli z odprtimi rokami. Doživel je grenko razočaranje. O sestanku s Horthyjem v tisti veličonočni noči pripoveduje Karel v svojih zapisnikih:

— Ko sem stopil v pobočnikovo sobo (na dvoru v Budimpešti), sem takoj opazil, kakšno misljenje je tu doma; korekten nastop, a pogledi polni strupenega sovraštva. Tu mi je že prišel nasproti Horthy, ves prepaden. V svoji delovni sobi — ki je bila prej moja — mi je Horthy takoj rekel: — To je nesreča. Vaše veličanstvo mora takoj proč, mora takoj nazaj v Švico! — Prijazno sem odgovoril Horthyju, da o tem ni govora, da tega sploh ne morem, ker sem s svojim korakom podrl za seboj vse mostove. Nato se je začela dvojni trajajoča borba za oblast, v kateri sem, ker nisem razpolagal z nikakimi puškami, kljub obpnu naporu podlegel verolomni izdajalski in nizkotni oblastničnosti Horthyja.

— Najprej sem se Horthyju najprisrčneje zahvalil za vse, kar je storil za kralja in narod, naštel sem njegove zasluge in ga zagotovil, da kralj in narod ne boste tega nikdar pozabila: — Sedaj pa vas pozivam, da mi izročite vladu! — Horthy: — Kaj pa mi nudi vaše veličanstvo, ako sedaj predam? — Menil sem, da nisem prav razumel. — Kako menite? Horthy: — Da, kaj pa meni vaše veličanstvo da za to?

Nad tem nizkotnim kupčevstvom se mi je dvignil ves stud in le s težavo sem odvrnil: — Kaj pa hočete vi? — Horthy: — No, vedeti hočem, kaj mi vaše veličanstvo nudi! — Jaz: — Če je bil kdo voditelj četi, ki so domovno osvobodile boljše viza, če se mu je potem posrečilo, da je napravil konec sovražni okupaciji, če je to deželo zvesto upravljal, ji vrnil red in jo potem izročil kralju, potem je njegovo mesto seveda zelo visoko in se bo uveljavilo tudi zunanje in pred vsem svetom, da s takorekoč kraljeva desna roka. To mesto, Horthy, pripada v tem slučaju vam.

To Horthyju ni bilo dovolj; zahteval je, da se mu potrdi vojniški naslov, ki si ga je bil sam na-

del; dalje, da se mu podeli mesto vrhovnega armadnega poveljnika in poveljnika mornarice, in končno zelo visok red. Vmes je živahno slikal posledice, ki nastanejo za deželo in opozarjal na sovrážno stališče velike in male antante in na nevarnost državljanske vojne.

Ko vse protidokazovanje ni nič zaleglo, je Karel rekel: — Gospod admiral, pri prisegi, ki ste mi jo prisegli kot svojemu najvišjemu vojnemu gospodu, vam ukazujem, da se mi podredite in mi izročite oblast! — Horthy: — Ne!

Nato je Horthy navajal svoje protirazloge, da vojska ni zanesljivo monarhična, da je prisegla zvestobo njemu — Horthyju — in da jo bo pozval, da se kralju ne pokori. — Opraviti sem imel, — pravi Karel, — z verolomnim odporom, ki se noče umakniti nikakemu dokazu. Vsak plemenitejši čut je tu ugasnil. Imel nisem nikogar poleg sebe, niti svojega revolverja. Zunaj so bili Horthyjevi pobočniki in ostali njegovi sateliti. Vse v dvoru se je pokorilo samo njegovemu povelju. Bil sem kakor v pasti. —

Koncem koncev se je Horthy odkrižal Karla s predlogom, da se vrne v Subotico in tam počaka, da Horthy pripravi vojsko za pohod na Dunaj in restavracijo monarhije tam in na Madžarskem. Dejansko je pa Horthy še isti dan prevabil k sebi poslanike zapadnih velesil, jim izdal Karlove namene in početnje in se z njimi dogovoril o odredbah proti njemu. Ta zgodba je značilna za "zvestobo" in "nesebičnost" visokih krogov, na katere stavljajo svoje nade naivni monarhisti v Avstriji in Nemčiji.

NEMŠKA PRESTOLICA

Kdor izmed domačinov in tujcev se sedaj v Berlinu v tem silnem mrazu vendar upa na cesto, pogleda od časa do časa z veseljem in pozornostjo v krasne izložbe evetličarn. Tudi človek, ki ni posebno navdušen za naravo in njene pestre barve, je očaran o lepoti evetlja. Tekom zadnjih let se je Berlin razvil v kulturno mesto vrtnarstva in evetlice. Daleč na okrog v predmetju so na delu vrtnarji, ki marljivo delujejo v svojih evetličnjakih in izboljšavajo in križanju raznih vrst. Kako krasni so koši, polni rumenih rož v krasnih vazah državne porcelanske manufakture, pestre in pisane orhideje, ki so prišle semkaj iz tropičnih pragozstov Brazilije in so našle tu svojo drugo domovino. In kar je najbolj razveseljivo: — njih cena ni danes več tako nedosegljiva, da bi si jih mogli nabaviti le nekateri privilegirani sloji bogatašev. Zares so orhideje dražje od drugih domačih evetlice, pa ostanejo tudi delj časa sveže.

Po petnajstih letih odkrit slepar.

Leta 1910 se je pojavil na Dunaju 48letni Morie Finschuss. — pristojen v Budimpešto. Osleparil je več tveganj za znatne zneske ter se izdajal za nabiralca podpore za neko dobrodelno društvo. Nabrani denar je seveda pognal za jed, pijačo in zabavo. Ko ga je začela zasledovati policija, pa je izginil. Kmalu nato se je pojavil vnovič in začel sprejemati naročila za povečevanje slik. Prevzemal je obremen z naročili tudi pred ujmje, a odjemalci seveda niso nikoli dobili niti povečane fotografije, niti denarja, ki so mu ga zapuili. Policija ga je zopet začela slediti, ušel pa ji je pred nosom. Zdaj se je zopet prikazal v Požunu. Poskušal je svojo srečo s posredovanjem za stanovanja. Naletel pa je na pametnejše in, previdnejše ljudi kakor pred petnajstimi leti in se je vložil v past. Zdaj se bodo obravnavali vsi njegovi stari in novejši grehi.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKEGA IN AVSTR. DRUŽENIH DEŽAVAH.

LJUBAVNE ŠPEKULACIJE AVSTR. ARISTOKRATOV

Tekom svetovne vojne je avstrijska aristokracija popolnoma obubožala. Zlasti številne aristokratske rodbine, ki so živele na Dunaju, večinoma od bančnih rent in premoženja, naloženega v avstrijska vojna posojila, so prišle popolnoma na boben. Kaj čuda, ako so morali razni mladiči, potomci uglednih rodbin, po vojni s trebuchom za kruhom. Eni so se porazvrstili po državnih uradih in v privatnih podjetjih, tisti namreč ki so bili kaj prida, drugi so hoteli živeti brez dela in so zato spuščali v najbolj divje pustolovščine. Mnogo teh zadnjih je odpotovalo v Združene države, da poskusi svojo srečo pri bogatih Amerikankah-milijonarkah. Marsikateremu je špekulacija z bogatimi poroki uspela. Drugim so se zakoni po kratkem trajanju razdrli.

Najlepši je slučaj dunajskega aristokrata grofa Eltza, ki je po vojni odpotoval v Južno Ameriko, da najde srečo. Pred tremi leti je došel v Buenos Aires v Južni Ameriki. V varijeteju se je seznanil z dunajsko sorojakinjo, — plesalko Jozefino Schramm. Plesalka je uživala v Buenos Airesu, Río de Janeiru in po drugih mestih odličnega glas in si v kratkem pridobila premoženje 10.000 dolarjev. Mladi, 23letni grof se je nahajal v težavnem domarnem položaju. Ponudil je plesalki, naj se poroči, kar se je tudi zgodilo. Možu se ni ljubilo delati. Začel je zapravljati sredstva in prihranke svoje žene-plesalke. Dočim je njegova mlada žena vršila težavno službo, je mladi zakonec pohajal po nočnih plesičih in igralnicah in trošil denar. Mlademu grofu pa to še ni bilo dovolj; delal je na račun svoje žene še dolgove po igralnicah. Ko je neki dan plesalka odpotovala iz Buenos Airesa, je mladi grof zapustil Južno Ameriko in se vkrcal za Evropo. Zapuščena žena je morala plačati celo hotelske dolgove ubelega moža.

Spomladi leta 1925 se je grofica Eltz vrnila na Dunaj. Na veliko začudenje je na Kaerntnerici srečala moža, mladega grofa Eltza, v družbi dveh dam. Mlademu grofici je bilo srečanje zelo neprijetno, soproga pa ga je prosila, naj ji pomaga in naj jo vzame zopet za ženo. V Ameriki je bila obubožala in se radi tega vrnila v domovino. Mlademu grofu ni bilo po volji, da proti tradicijam svojega visokega "rodu" vzame priprosto ženo za soprogo in je odklonil podporo in zakonsko skupnost z bivšo plesalko.

To so bili lepi kavalirji, ti dunajski aristokratje! — Pred dunajskim sodiščem se je vršila razprava, ki je bila v svrhu zaslišanja novih prič preložena.

Eksplozija smodnika v Varšavi.

V varšavski metalurški tvornici "Granat", ki izdeluje ročne granate, je nastal radi kratkega stika ogenj, ki je povzročil strašno eksplozijo. V neki dvorani se je užgal smodnik, 30 delaveev, zaposlenih v tem prostoru, se je naenkrat znašlo v ognjenem morju; da bi si pomagali, so reveži hoteli odpirati okna, da bi poskakali na cesto. Toda ogenj se je v tem še bolj razširil. V tvornici je nastala strahovita panika, delavci so pričeli vreti skozi vrata na prosto in so bili pri tem izpostavljeni posledicam neprestanih eksplozij. 40 delaveev je postalo žrtv katastrofe. Strašna nesreča je napolnila varšavsko prebivalstvo z globoko žalostjo.

Polkovnik House odpotoval v Evropo.

Med odličnimi potniki parnika "Mauretania", ki je odplul včeraj na šesttedensko potovanje po Sredozemskem morju, sta se nahajala tudi polkovnik E. M. House, znani zaupni svetovalec pokojnega predsednika Wilsona, ter njegova žena.

Obš je spremljal D. Heilmann, znan bankir.

OD OBALI DO OBALI
Fin tobak v Chesterfields so splošno odobrili kadilci v vsakem kraju širom Združenih držav

Chesterfield
Tak sloves je treba zaslužiti

CHESTERFIELDS IZDELJUJE LIGGETT & MYERS TOBACCO COMPANY

LJUBICA MEKLENBURŠKEGA VOJVODE

Kmalu po debati o vzdrževalni zahtevi za ljubico meklenburške vojvode Adolfa Friderika V.

Tožiteljica komtese Mathenau rojena Urba, toži vojvodinjo Meklenburško zastran svojega razmerja z meklenburškim vojvodom, katero ji je določil Adolf Friderik V. pred svojo smrtjo. Mož je takrat določil za svojo ljubico 20 tisoč zlatih mark letne rente. Rent je zapisal njenemu možu, tedanjemu avstrijskemu oficirju, kateremu je papež podelil cerkveno plemenitost. Štiri leta so bile stvari čisto v redu. Bivša ljubica je prejela denar pravilno, po prevratu pa je bilo izplačilo naenkrat ustavljeno.

eDediči velikega vojvode Meklenburškega o namreč izjavili, da je izplačevanje vzdrževalnine čisto nepotrebno.

Radi tega je komtesa Mathenau vložila tožbo proti meklenburški vojvodinji.

Sodišče I. inštanca ji je priznalo 6 tisoč zlatih mark letne rente, II. inštanca pa je razsodbo razveljavila in končno je grofica propadla tudi v II. inštanca.

Komtesa pa pravi, da se bo pritožila na najvišji sodni dvor in da bo se iziznila iz Nemčije, kar ji gre. Izjemati ne bo nehala meklenburške države, dokler bo v njej ona sama iskrica življenja.

NOV EINSTEINOV NASPROTNIK

Profesor Einstein je znani utemeljitelj relativitete teorije in si je pridobil kot pobudnik tega nazora svetovno ime med učenjaki. Sedle v zadnjem času je dobil v svetovni javnosti nasprotnika, ki skuša omajati to, kar je on proglasil za sveto in nedotakljivo.

Temu nasprotniku je ime Miller in je profesor na neki ameriški visoki šoli. Po poklicu je seveda matematik in fizik. Miller skuša ovreči Einsteinovo relativiteto teorijo s svojo trditvijo o brzini svetlobnih valov. Podlaga Einsteinovi teoriji so dali poskusni učenjaka Michelsona, ki je ugotovil, da se brzina svetlobnih valov ne izpreminja in je torej vedno enaka. Američan Miller pa razlaga to stvar drugače. On pravi, da je brzina svetlobnih valov držana menam in da se ni mogoče zanesti nanjo. Če bi bilo to resnično, bi seveda padla vsa Einsteinova teorija in z njo ne bi bil poražen samo Einstein, ampak tudi heidelbergski fizik Tomasehek, ki je še v zadnjem času dokazal s svojim elektrodinamnim aparatom nespremenljivost te brzine. Tomasehekovi eksperimenti govorijo seveda v prilog Einsteinu, toda Miller kljub temu vztraja na svojem stališču in pravi, da so se morali pristaši relativitete teorije nekje v računih zmotiti. Diskusije o teh vprašanjih bodo v kratkem dokazale, kdo ima prav. Najbrže se je seveda zmotil Miller, ki si je v tem slučaju nakopal blažajo celega sveta. Ni namreč verjetno, da bi bil profesor Einstein proglasil svojo relativiteto teo-

rijo za popolno, če ne bi bil preizkusil vseh dvomov in možnosti, ki govorijo proti njej.

Ženske in službe na železnicah.

LENINGRAD, Rusija, 16. febr. Na temelju nekega vladnega ukaza niso ženske več pripisane k službam kot lokomotivni strojniki, kurjači in premikači.

Pred kratkim se je posvetilo večje število mladih žensk tem poklicom, a oblasti so prišle do prepričanja da je ta služba prenaporna za ženske.

Rusija si želi Kodanj kot mesto konference.

KODANJ, Danska, 16. febr. — Nekih tukanjšnji list poroča, da je stavila ruska sovjetska vlada

predlog, da se določi Kodanj mesto Ženeve kot kraj zborovanja mednarodne razoroževalne konference.

Ruski diplomatični zastopniki v Londonu, Parizu in Berlinu so bili brzojavno informirani v tem smislu.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1926.

je gotov in smo ga razposlali vsem, ki so ga do zdaj naročili.

Letos je zelo zanimiv in bo vsak zadovoljen.

Cena mu je 50c.

Kdor ga želi imeti naj pošlje znamke ali pa money order.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Za dobro vdrgnenje se ne more nič primerjati z dobitka, zdravila.

Pain-Expeller-jem

Pri prvem znamenju prehlada se poslužite tega izbornega domačega pripravka, ter preprečite komplikacije.

35 in 70 centov po ležarni. Pazite na tvorniško znamko Sidero.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South, 5th St.,
Brooklyn, N. Y.

